

Često postavljana pitanja

[Šta je EED?](#)

[Koga podržavamo?](#)

[Koje vrste inicijativa podržavamo?](#)

[Gde je sve EED aktivan?](#)

[Na koji način delujemo?](#)

[Kakvu dodatnu vrednost donosi EED?](#)

[Na koji način EED bira korisnike bespovratnih sredstava?](#)

[Na koji način se finansira EED?](#)

[Da li je EED deo Evropske unije?](#)

[Koja je filozofija EED-a?](#)

[Kako mogu da se prijavim za dodelu sredstava?](#)

[Kako mogu raditi za EED?](#)

[Kako mogu da primam vesti o EED-u?](#)

[Kako mogu da se prijavim za grant?](#)

[Kada EED objavljuje pozive za aplikacije?](#)

[Da li moja aplikacija mora biti na engleskom jeziku?](#)

[Koji je prosečni iznos grantova koje EED dodeljuje?](#)

[Da li mogu podneti aplikaciju EED-u i bez korišćenja online obrasca?](#)

[Da li postoji drugi način podnošenja aplikacije za lica čija bezbednost je posebno ugrožena?](#)

[Da li mogu istovremeno da pošaljem više aplikacija?](#)

[Da li mogu da tražim ponovno finansiranje od EED-a?](#)

[Da li EED može da sufinansira inicijativu?](#)

[Kako mogu da se prijavim za hitnu podršku?](#)

[Kako ću znati da je moja aplikacija primljena?](#)

[Kako ću znati da li je moja aplikacija odobrena?](#)

[Na koji način mogu saznati status svoje aplikacije?](#)

[Da li mogu dobiti povratne informacije i o zahtevu koji je odbijen?](#)

[Da li EED ima kancelarije u pojedinačnim državama, odnosno da li postoji neko u mojoj državi kome se mogu obratiti sa svojom idejom ili predlogom?](#)

[Zašto moram da navodim tri kontakta za preporuke?](#)

Šta je EED?

Evropski fond za demokratiju (engl. skr. EED) je nezavisna organizacija koja dodeljuje bespovratna sredstva (grantove) kao pomoć svim akterima iz susedstva Evropske unije (skr. EU) i šire koji deluju u interesu demokratskih promena. Fond je zajednička inicijativa država članica i institucija EU. Rad EED-a nadgledaju Upravni odbor i Izvršni odbor Fonda.

Koga podržavamo?

EED pruža podršku organizacijama civilnog društva, pokretima, nezavisnim medijima i pojedinačnim aktivistima koji deluju sa ciljem da uspostave i/ili unapređuju pluralistički demokratski politički sistem, pri čemu oni ne moraju biti službeno registrovani. Pomoć pružamo i novouspostavljenim i neregistrovanim organizacijama, neslužbenim platformama, udruženjima mladih i pojedincima. EED naročito podržava one koji nemaju pristup podršci drugih donatora i postojećih instrumenata EU.

Aktivnosti EED-a se definišu na osnovu potreba na terenu i odgovaramo na zahteve i potrebe domaćih aktera koji se bave demokratizacijom. Direktni korisnici EED-a uključuju prodemokratski nastrojeni pokreti i akteri, udruženja građana, organizacije civilnog društva, nevladine organizacije, nezavisni mediji, novinari i blogeri, umetnici i udruženja mladih.

Koje vrste inicijativa podržavamo?

EED ima mandat da „neguje i ohrabri demokratizaciju, kao i duboko ukorenjenu i održivu demokratiju“ u državama iz susedstva EU i šire koje prelaze na demokratsko uređenje ili se suočavaju sa demokratskim deficitima. Aktivnosti koje EED podržava uključuju, između ostalog:

- Promovisanje političkog pluralizma i raznovrsnosti;
- Povećanje odgovornosti države;
- Povećanje inkluzivnosti društava, što podrazumeva i borbu protiv svih vidova diskriminacije žena i manjinskih grupa, te njihovu bolju zastupljenost;
- Pružanje podrške zastupljenosti građana i njihovom uključivanju u postupke donošenja odluka, kako na državnom tako i na lokalnom nivou;
- Promovisanje značajnije, delotvornije i profesionalnije uloge prodemokratskih aktera, kao što su političke partije, sindikati i organizacije civilnog društva;
- Promovisanje osnovnih sloboda, uključujući slobodu izražavanja, slobodu udruživanja, slobodu mirnog okupljanja i slobodu veroispovesti ili vere.

Gde je sve EED aktivan?

EED deluje prvenstveno na području susedstva EU (države Istočnog partnerstva, Bliski istok i Severna Afrika), Zapadnog Balkana i Turske. Zemlje iz istočnog susedstva koje imaju pravo na podršku EED-a su Azerbejdžan, Belorusija, Gruzija, Jermenija, Moldavija i Ukrajina, dok su zemlje iz južnog susedstva s tim pravom Alžir, Egipat, Jordan, Liban, Libija, Maroko, Palestina, Sirija i Tunis.

2015. godine, mandat EED-a je proširen da bi omogućili i primanje zahteva za dodelu bespovratnih sredstava iz zemalja koje se graniče sa susedstvom EU, zavisno od njihovih potreba, raspoloživih sredstava i političkih prioriteta. To uključuje: Bahrein, Čad, Irak, Iran, Izrael, Katar, Kuvajt, Mali, Mauritaniju, Niger, Oman, Saudijsku Arabiju, Sudan i Ujedinjene Arapske Emirate, te Kazahstan, Kirgistan, Rusiju, Tadžikistan i Uzbekistan. Zatim smo, 2018. godine, nadalje proširili svoje delovanje na područje Turske i Zapadnog Balkana, odnosno Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova,* Severne Makedonije i Srbije. Zavisno od raspoloživosti sredstava, EED bi u budućnosti mogao razmatrati i molbe iz drugih zemalja.

Aplikanti ne moraju imati sedište u nekoj od navedenih država, ali generalno bi trebalo da predložene aktivnosti podrazumevaju znatno učešće aktera iz njih i da su usmereni na stanovništvo gorenavedenih država.

Na koji način delujemo?

EED pre svega teži podržati one grupe i aktiviste koji nemaju pristup podršci u okviru postojećih instrumenata EU i drugih programa. Fond nadopunjuje programe drugih donatora, popunjava praznine i nastoji obezbediti brzu i fleksibilnu podršku. Zahteve za podršku primamo stalno - nema ograničenih rokova!

EED može da pomogne pojedincima kao i neregistrovanim grupama.

EED prihvata zahteve za podršku na sledećim jezicima: arapskom, engleskom, francuskom, ruskom, turskom i službenim jezicima država s područja Zapadnog Balkana.

EED može da finansira operativne troškove (troškove ličnih dohodaka, zakup kancelarijskih prostorija, te druge srodne troškove, uključujući troškove vezane za informisanje i komunikacije).

EED nastoji da donese konačnu odluku o primljenim aplikacijama u roku od 12 sedmica, odnosno u kraćem roku kada je reč o hitnim slučajevima.

---

* Ovo određenje je bez predrasude u odnosu na status, i u skladu je sa Rezolucijom SB UN 1244 i mišljenjem MSP o proglašenju nezavisnosti Kosova.

EED je specijalizovan u pružanju pomoći na diskretan način.

Kakvu dodatnu vrednost donosi EED?

EED igra ključnu ulogu u smislu da nadopunjuje druge aktivnosti EU i njenih država članica u vezi sa unapređenjem demokratije. Fleksibilnost Fonda, njegova sposobnost da brzo reaguje i preuzima određene rizike mu omogućavaju da se prilagodi posebnim potrebama i izazovima lokalnih sredina. Naročito smo specijalizovani za rad u teškim, ponekad i opasnim okolnostima, koja znaju biti zabranjena ili nedostupna drugim donatorima. S obzirom na njegovu fleksibilnost, EED lakše odgovara na promenjive okolnosti na terenu.

Pored toga, navedene posebnosti čine EED odličnim partnerom malim, mladim grupama koje često predstavljaju tipični demokratski pokreti u ranim fazama, kojima Fond može pomoći da izgrade kapacitete za prijavljivanje na veće donatorske programe. Na taj način, EED popunjava prazninu koja bi inače bila zanemarena u kontekstu EU zalaganja za demokratiju.

Na koji način EED bira korisnike bespovratnih sredstava?

Odluke o raspodeli sredstava donosi Izvršni odbor Fonda na svojim redovnim sednicama i to na osnovu procene aplikacija, koju je izvršio Sekretarijat EED-a u skladu s mandatom organizacije. EED nastoji, u najvećoj mogućoj meri, raspoređivati sredstva ravnomerno na južne i istočne susede EU.

Na koji način se finansira EED?

Sredstva namenjena korisnicima do sada su činili doprinosi dvadeset i tri (23) evropske zemlje zastupljene u Upravnom odboru Fonda, te Kanade, koja dodeljuje posebna sredstva za pomoć Ukrajini. Operativni budžet EED-a se finansira iz bespovratnih sredstava Evropske komisije.

Da li je EED deo Evropske unije?

EED je uspostavljen kroz zajedničku inicijativu država članica i institucija Evropske unije, ali ne predstavlja deo EU, već deluje kao nezavisna organizacija za dodelu bespovratnih sredstava.

Koja je filozofija EED-a?

EED podržava aktere po principu podsticanja umesto nametanja demokratije i sa ciljem da podrži inicijative lokalnih aktera. Naše osnovno uverenje je da demokratiju nije moguće nametnuti spolja i da samo promene koje potiču iz samog društva mogu voditi ka održivoj i inkluzivnoj tranziciji u demokratsko uređenje.

Kako mogu da se prijavim za dodelu sredstava?

Podnošenje molbi za dodelu sredstava je jednostavno, sve što trebate uraditi je odabrati opciju 'Zahtev za podršku' Apply for Support i bićete preusmereni na bezbedni portal gde možete naći obrazac i uputstva za podnošenje aplikacija.

Kako mogu raditi za EED?

Svi oglasi za radna mesta u EED-u se objavljuju na našoj internet stranici u rubrici za zapošljavanje. EED svake godine nudi i ograničen broj plaćenih praksi. Otvoreni tenderi za pružanje usluga, nabavke ili vršenje radova, kada se ukaže potreba za njima, takođe se objavljuju na istoj stranici.

Kako mogu da primam vesti o EED-u?

Na ovoj veb stranici se možete prijaviti na našu mejling listu, te ćete na taj način dobijati obaveštenja o svim dešavanjima i događajima koje organizujemo. Takođe možete da nas zapratite na društvenim mrežama:

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [Instagram](#)
- [Linkedin](#)

Kako mogu da se prijavim za grant?

Podnošenje zahteva za dodelu sredstava je jednostavno, sve što treba da uradite je da odaberete opciju 'Zahtev za podršku' Apply for Support i bićete preusmereni na bezbedni portal gde možete naći obrazac i uputstva za podnošenje aplikacije.

Obrazac možete popuniti na bilo kom od sledećih jezika: arapski, engleski, francuski, ruski, turski, albanski, BHS.

Uz svaku aplikaciju je obavezno podneti i Obrazac budžeta. Nepopunjene obrasce na odabranom jeziku možete preuzeti sa istog dela stranice gde se nalaze i obrasci za aplikaciju.

Kada EED objavljuje pozive za aplikacije?

EED razmatra zahteve za podršku kontinuirano, odnosno možete ih podneti bilo kada. Izvršni odbor Fonda, koji donosi finalne odluke o finansiranju, se sastaje okvirno svaka dva meseca, ali u opravdanim slučajevima te odluke može doneti i između redovnih sednica.

Da li moja aplikacija mora biti na engleskom jeziku?

Ne mora. EED prihvata aplikacije na nekoliko jezika, tačnije na: arapskom, engleskom, francuskom, ruskom, turskom i na službenim jezicima država Zapadnog Balkana.

Koji je prosečni iznos grantova koje EED dodeljuje?

EED nema formalno ograničen okvir za finansiranje. Uobičajeno primamo zahteve za dodelu između 10.000 i 150.000 evra, ali smo dodeljivali iznose i niže i više od njih. U proseku, najčešće dodeljujemo grantove u vrednosti između 40.000 i 60.000 evra.

Da li mogu podneti aplikaciju EED-u i bez korišćenja online obrasca?

Da, možete da podnesete aplikaciju i obrazac budžeta putem mejla, na sledeću adresu: secretariat@democracyendowment.eu. EED takođe prima aplikacije u štampanoj formi, koje možete poslati putem pošte na adresu:

European Endowment for Democracy
Rue de la Loi 34,
1040 Brussels
Belgium.

Da li postoji drugi način podnošenja aplikacije za lica čija bezbednost je posebno ugrožena?

Zahtev možete podneti putem bezbednog obrasca Secure Application Form na našoj internet stranici. Lica čija bezbednost je posebno ugrožena, koja ne žele davati svoje podatke putem onlajn obrasca, mogu da pošalju svoju aplikaciju i direktno putem

dole navedenih mejl adresa, koje su šifrovane s kraja na kraj: Protonmail: secretariat@signalmail.org; ili na Tutanota: secretariat@tutanota.de.

Da bi poruka bila šifrovana s kraja na kraj, trebalo bi da koristite nalog iste vrste kao onaj na koji šaljete email, odnosno Tutanota e-mail za slanje poruke na e-mail adresu secretariat@tutanota.de ili Protonmail ako je šaljete na e-mail adresu secretariat@signalmail.org.

Da li mogu istovremeno da pošaljem više aplikacija?

U principu, možete podneti više od jednog zahteva za podršku, ali imajte na umu to da prioritet dajemo najboljoj ideji.

Da li mogu da tražim ponovno finansiranje od EED-a?

S obzirom da podrška od strane EED nadopunjuje programe drugih donatora i služi za popunjavanje praznina, u normalnim uslovima ne nudimo dodatna sredstva. Međutim, moguće je da se ipak dopusti u izuzetnim slučajevima.

Da li EED može da sufinansira inicijativu?

Ukoliko je inicijativa u skladu sa mandatom EED-a u smislu popunjavanja praznine, sufinansiranje može biti razmotreno. To znači da je mala verovatnoća da EED učestvuje u sufinansiranju inicijative koju, sa značajnim iznosom sredstava, već podržava drugi donator, kao što je npr. Evropska unija.

Kako mogu da se prijavim za hitnu podršku?

U vanrednim i jasno opravdanim slučajevima, EED može tretirati ograničen broj zahteva kao hitne. I za ovaj vid pomoći se možete prijaviti putem naše internet stranice, tako što ćete označiti polje na dnu stranice koje se odnosi na hitne slučajeve i uneti kratko objašnjenje zašto Vaša molba iziskuje hitno razmatranje i koje posledice bi moglo imati to da sredstva ne dobijete po ubrzanom postupku.

U kojim slučajevima je opravdano tražiti hitnu podršku?

Zahteve za hitnu podršku treba podnositi samo u vanrednim okolnostima i u kriznim situacijama kada hitno i fleksibilno finansiranje od strane EED-a može da predstavi razliku. Ovi slučajevi moraju biti propisno opravdani (primera radi, Vaša želja da što pre počnete s realizacijom svoje inicijative ne predstavlja dovoljan razlog za traženje

ovog vida podrške). Ukoliko procenimo da Vaša molba nije hitna, razmatraćemo je u redovnom postupku i bićete obavešteni o tome putem elektronske pošte.

Kako ću znati da je moja aplikacija primljena?

Dobićete automatsku poruku putem elektronske pošte u kojoj potvrđujemo prijem Vaše aplikacije. Poruka će sadržati i referentni broj pomoću kog kasnije možete proveravati i status Vaše molbe.

Kako ću znati da li je moja aplikacija odobrena?

EED službeno obaveštava sve aplikante za dodelu bespovratnih sredstava o svojim odlukama i nastojimo dati konačan odgovor u roku od najviše 12 nedelja.

Na koji način mogu saznati status svoje aplikacije?

Sva pitanja o statusu Vaše aplikacije možete uputiti na adresu: secretariat@democracyendowment.eu. U poruci obavezno navedite referentni broj aplikacije kako bismo je lakše pronašli. Molimo Vas da se o statusu aplikacije raspitujete samo ako Vam ne odgovorimo u roku 12 nedelja od podnošenja aplikacije.

Nastojimo da procenimo sve aplikacije u roku od 8-12 sedmica, ali nekada to može potrajati i duže. Tokom ovog postupka, sekretarijat EED-a može zatražiti dodatne informacije i pojašnjenja.

Da li mogu dobiti povratne informacije i o zahtevu koji je odbijen?

Iako bismo voleli da odgovorimo na sve zahteve za dodelu bespovratnih sredstava, zbog velikog broja istih koji primamo, EED nije u mogućnosti da pruži detaljna objašnjenja u vezi sa svakom prijavom koju odbijemo, ali uvek možete tražiti povratne informacije putem e-mail adrese: secretariat@democracyendowment.eu.

Da li EED ima kancelarije u pojedinačnim državama, odnosno da li postoji neko u mojoj državi kome se mogu obratiti sa svojom idejom ili predlogom?

Sedište EED-a je u Briselu (Belgija) i nemamo kancelarije u pojedinačnim državama, ali imamo mrežu konsultanata u pojedinim državama u kojima smo aktivni. Najjednostavniji način komunikacije sa EED-om je da nas kontaktirate putem elektronske pošte na adresu: secretariat@democracyendowment.eu.

Zašto moram da navodim tri kontakta za preporuke?

Na taj način Vam pružamo priliku da nas uputite na osobe koje nam mogu reći više o Vama, odnosno o delovanju i iskustvima Vaše organizacije. To može biti neko s kim ste ranije sarađivali ili neko ko je imao koristi od delovanja Vaše organizacije. On/a može biti iz bilo koje zemlje, ali je preporučljivo da ne navodite osobe koje su zaposlene u Vašoj organizaciji/udruženju, kao ni članove porodice.

Takođe treba osigurati da je reč o osobama koje će moći da odgovore na pitanja EED-a ukoliko budu kontaktirani od strane našeg programskog tima. EED nije u obavezi da kontaktira sve navedene osobe, i u nekim slučajevima kontaktira i osobe koje niste naveli.